

în gramaticile descriptive. Acest lucru se datorește și faptului că relațiile pe care le contractează desinențele cauzale în graiurile cercetate de noi, sînt altele decît cele existente în limba literară. Astfel, substantivele aparținînd celor trei genuri sînt grupate în trei tipuri de declinare, deși împărțirea pe genuri nu corespunde împărțirii în tipuri de declinare. Primul tip de declinare cuprinde majoritatea substantivelor feminine și numai unele substantive de genul masculin și de genul comun (v. § 11) iar cel de-al II-lea tip cuprinde substantivele de genul masculin și pe cele neutre (v. § 12). În tipul al III-lea sînt incluse substantivele de genul feminin cu desinența zero (pentru unele excepții v. § 13).

§ 5. În ce privește substantivele neutre în *-a* (*мел'а, нороц'а, жазн'а, імна*), care în limba literară formează declinarea a IV-a, acestea au în graiurile studiate desinențe cazuale foarte apropiate de cele ale substantivelor de tipul al II-lea (*с'іа, сміа*), încît nu pot fi considerate un tip aparte de declinare, ci numai ca o variantă a acestui tip. Prin urmare, în cadrul celui de-al doilea tip de declinare, substantivele neutre formează o clasă aparte, întrucît, spre deosebire de alte substantive, ele păstrează la genitiv singular desinența *-н*.

Numai substantivul *імн'а* a preluat în întregime desinențele substantivelor de la cel de-al II-lea tip de declinare (v. § 25 h).

Aceste inovații în sistemul de flexiune, care se manifestă prin tendința către simplificare și uniformizare a desinențelor cazuale, se pot explica prin dezvoltarea izolată a graiurilor.

§ 6. În graiurile studiate, ca de altfel și în limba literară, există desinențe comune pentru mai multe cazuri care aparțin aceleiași paradigme. De exemplu, la substantivele și adjectivele de genul masculin care denumesc ființe vii (v. § 24 A) genitivul și acuzativul sînt identice, *с'іа р'ішого б'рата, хри'ш-ч'еного с'іна* (gen. și acuz. sg.). Dispariția opoziției genitiv ~ acuzativ din planul expresiei nu provoacă dispariția opoziției acestor cazuri în planul conținutului. Identitatea cazurilor genitiv — acuzativ nu este valabilă pentru substantivele care denumesc obiecte neînsușite: *ш'ірокого стола* (gen.) ~ *ш'іроко'ї сміа* (acuz.). Deosebirea dintre genitiv și acuzativ se vede și mai bine din analiza sintactică.

§ 7. Graiurile ucrainene din Dobrogea nu prezintă deosebiri de structură privind sistemul de flexiune al substantivelor. În anumite localități am notat o serie de variații fonetice la desinențele neaccentuate. Aceste fapte țin însă de fonetică, nu de morfologie și de aceea nu le-am luat în considerație la alcătuirea paradigmatelor. Notările de tipul: *с'ол'оју — с'ол'о'ју, см'енов'і см'енов'і, нас'інов'і — нас'ін'ов'і* apar însă printre exemplele noastre.

În ceea ce privește structura morfemică a unor desinențe adjectivale, aceasta poate fi, la unele forme cazuale, alta decît cea din limba literară (v. §61)

§ 8. Substantivele care aparțin de cel de-al II-lea tip de declinare se caracterizează printr-o mai mare varietate a desinențelor cazuale în raport cu celelalte tipuri. Astfel, la genitiv singular pot să apară variantele *-а, -у* (*хл'іба, ли'ману*), la locativ *-ов'і, -у, -і* (*на чолов'іков'і, на комаров'і, на крају, на стень*), iar la genitiv plural, variantele *-ію, -ей, -о* (*синію, косарію, столі к'онеі, сіа, жазн'ам*). Prezența variantelor flexionare la cazurile amintite